

Anahtar Kavram: İşbirliği (Portekiz'deki uygulamalara dayalı olarak)

Eğitim alanında 'işbirliği' öğretmen eğitimi için en iyi yol olarak düşünüldüğünden yasal bir zorunluluk olarak görülmekte ve özel eğitim ihtiyacı bulunan çocukların kazandırılması için gereklilik olarak tanınmaktadır (Hernandez, 2013). Esasen Salamanca Bildirisi (UNESCO, 1994) sınıf öğretmenleri, özel eğitim uzmanları ve destek ekipleri ile bunların yanı sıra danışman öğretmenler, eğitim psikologları, konuşma ve meslek terapistleri gibi kaynak personelin de katılımıyla etkili işbirliği içerisinde çalışmalarının önemini vurgulamaktadır (UNESCO, 1994). Ayrıca bu bildiri özel eğitim ihtiyacı (SEN) bulunan çocukların eğitiminin ebeveynlerin ve uzmanların paylaşması gereken bir iş olduğunu belirtmekte ve bu yüzden de okul yöneticileri, öğretmenler ve ebeveynler gibi karar vermede ortak rol oynayan aktif ortakların işbirliği halinde çalışmasını önermektedir.

Tanım: İşbirliği kavramı genellikle belirsiz ve içinde bulunduğu bağlama sıkı sıkıya bağlı kabul edilir. Bununla beraber birçok yazar işbirliğinin destekleyici ve ortak fayda sağlayan ilişkiler içinde birlikte çalışmayı içerdiğinden hemfikir görünmektedir.

Çeşitlilikten doğan gerekliliğin karşılanması adına öğretmen, ebeveyn ve okullardaki diğer uzmanların birlikte çalıştığı işbirliği modelleri günümüzde eğitim-öğretim durumu farketmeksizin güçlü ve başarılı stratejiler olarak değerlendirilmektedir (Wood, 1998). Özellikle özel ve genel eğitim uzmanları arasındaki işbirliği, kapsayıcı eğitimin zorluklarının aşılması, geleneksel anlamda öğretmenle bağdaştırılan yalnız bırakma durumlarını azaltıp özel eğitime ihtiyacı olan çocukların normal okullara dönüşünü artırmayı ve eş zamanlı özel eğitim uzmanlarının okulun profesyonel yaşamına geri dönüşünü sağlamasından dolayı kapsayıcı eğitimin zorluklarını aşmada alternatif bir yoldur.

İşbirliği modelleri: Öğretmenlerin, diğer uzmanların ve ebeveynlerin eğitim ortamında işbirliği halinde birbirleriyle ilişkilendirilmesi genel olarak işbirliği modelleri olarak ifade edilir ve çok disiplinli, disiplinler arası ve disiplinler ötesi yaklaşımları içerir (Briggs, 1991, 1997; Hernandez, 2013). Her bir model farklı temel ilkelere sahip olmasının yanı sıra kullanılan yaklaşıma göre değişmekte olan takım arkadaşlarına ve iletişim sıklığı farklılıklarına sahiptir. Çok disiplinli ve disiplinler arası yaklaşımlarla karşılaştırıldığında özellikle bütünleşmiş bir ekip yapısı, hizmet sunumu, kasıtlı ve düzenli disiplinler arası iletişim, disiplinler arasındaki bilgi değiş tokuşu ve güçlü öğrenci odağı ile disiplinler ötesi yaklaşımların daha etkili bir yöntem olduğuna dair kanıtlar bulunmaktadır.

İşbirlikli Öğretim Yaklaşımı: Genel eğitim öğretmenlerinin birincil sorumluluğu öğrencilere okul sistemi tarafından belirlenen öğretim programını kendi becerilerini kullanarak vermek iken özel eğitim öğretmenlerinin birincil sorumluluğu materyalleri düzenleyerek ve geliştirerek öğrencinin öğrenme stillerine, güçlü yönlerine ve her birinin özel ihtiyaçlarına uygun öğretimi sağlamaktır.

İki veya daha fazla öğretmenin sınıfta aynı konuyu anlatmaları yukarıda bahsedilen işbirliği modellerinin evriminde işbirlikli öğretmenlik veya işbirlikli bir öğretim modeli olarak henüz yeni

sayılacak gelişmelerdendir (Hernandez, 2013). Kapsayıcılık lehine daha umut vadeden etkenlerden biri olarak tanımlanan işbirlikçi eğitim yaklaşımı, normal ve özel eğitimcilerin sınıf içerisinde ortak bir eğitim düzeni oluşturarak takım halinde çalışmalarını ifade ederken aynı zamanda konuşma/dil patoloğları, mesleki terapistler ve danışmanlar gibi diğeri uzmanlara da uymaktadır (Rainforth & England, 1997 as cited in Hernandez, 2013). Genel ve özel eğitim öğretmenlerinin işbirlikli öğretimi onların günün büyük bir bölümünü aynı sınıflarda interaktif ilişkilerle planlamayı, öğretimi, değerlendirmeyi, sınıf yönetimini ve davranışını içerecek şekilde eş ortaklık biçiminde bir arada çalışmalarını ifade etmektedir.